‘Een marathon, geen sprint’.

Ruth Peetoom, 29 oktober 2011

1. Opgewekt is anders

Beste mensen,

‘Een opgewekt gezelschap is anders.’ Dat stond afgelopen donderdag in NRC Handelsblad over CDA-bestuurders. `
Ze hadden een enquête gehouden. Raadsleden, wethouders, dijkgraven en statenleden kregen moeilijke vragen.
Over het CDA, over de koers, over het kabinet, over het leiderschap en over het tempo van de vernieuwing.
Wat vinden ze van de mensen aan de top?
En hoe wordt er over hun partij gesproken op verjaardagsfeestjes?
Natuurlijk gaven ze antwoord.
En het beeld was niet vrolijk.

‘Een opgewekt gezelschap is anders.’
Dat zou vandaag ook (een deel van) ons congres kunnen typeren.
Het deel waarin we spraken over Mauro. Zijn voetbalteam was er vandaag.
Het verhaal van Mauro maakt het dilemma van het vreemdelingenrecht pijnlijk duidelijk.
Het laat zien hoe ingewikkeld het werk is van elke bewindspersoon voor vreemdelingenzaken. Of het nu Job Cohen is, Rita Verdonk of Nebahat Albayrak.
Nu dus ook onze Gerd Leers.
Hij moet terughoudend beleid toepassen op mensen.
Hij moet rekening houden met de omstandigheden.
En rechtvaardig zijn, dus voor iedereen gelijk.
Dat is moeilijk voor elke minister.
Dat is – voor iedereen zichtbaar – ingewikkeld voor de fractie.

En het is vandaag ook de hoofdpijn van ons congres.
Hoofdpijn is onvermijdelijk. Er zijn in ingewikkelde kwesties geen pijnloze keuzes.
Maar het CDA gaat ook hier de problemen niet uit de weg.

'Een opgewekt gezelschap is anders.'
We zijn nu een jaar onderweg met het kabinet Rutte Verhagen.
Dat kabinet kwam er nadat onze partij door de kiezers was gehalveerd.
En het kwam er *alleen* doordat ons congres een moeilijke keuze maakte.
Een keuze om juist nu verantwoordelijkheid te nemen voor een ongewoon kabinet.
Ik denk niet dat iemand op dat moment in volle ernst dacht dat deelname aan dit minderheidskabinet, met een omstreden gedoogpartner en met zware bezuinigingen, een snelle route zou zijn naar populariteit.
Toch koos het congres ervoor.
Twijfelend en discussiërend.
Emotioneel, maar voluit verantwoordelijk.

Wie nu meteen wonderen verwacht in de peilingen,
wie verwacht dat we soepel terugveren van de enorme dreun van de kamerverkiezingen,
die miskent de opgave van het CDA.
Het rapport van de commissie Frissen was daar helder over, evenals ons congres: er is achterstallig denkwerk, we hebben een bleek profiel en we moeten de club moderniseren.
Ik begrijp de wens dat alles nu snel beter wordt. Maar soms vergt herstel een lange weg.
En vergt het taaie volharding. Stayerskwaliteiten.
De weg naar de hel is geplaveid met goede voornemens.
Maar de weg naar herstel is dat ook!

***

2. We doen het samen

Beste mensen,
Ruim een half jaar geleden koos u mij tot partijvoorzitter. Niemand dacht dat dat makkelijk werk zou worden. Ik ook niet. De opgaven zijn groot.

Toch ben ik optimistisch. Er is beginnen aan. 'We gaan het doen' zei ik in mijn aanvaardingstoespraak. Mijn conclusie is na een dik half jaar is: we doen het samen.

We doen het samen, want ik merk overal dat iedereen wil meedoen.
Vanaf dag één merkte ik hoeveel mensen willen praten over de richting.
En ik *heb* gepraat met afdelingen, met prominenten, met mastodonten, met teleurgestelden, met nieuwe leden en met niet-leden met interessante opvattingen. Heel wat mensen die hier vandaag zijn, heb ik in de afgelopen maanden ook gesproken.
Er waren mails en brieven. Eerlijk gezegd meer dan ik kon verwerken.
En zoveel uitnodigingen dat ik voor de komende vier jaar al volgeboekt kon zijn. Maar dat leek me voor niemand verstandig.
Al die betrokken mensen voorkomen dat het een eenzaam gevecht wordt: het herstel van het CDA.
Ik ben in alle provincies geweest. En in heel veel afdelingen. Steeds opnieuw kwam ik krachtige bestuurders tegen, die elke dag aan het werk zijn en verrassende initiatieven nemen. Ik noem de CDA businessclub en van onderop . Ik noem Brabant Bloeit en CDA4women.

We doen het samen, want er is grote inzet. Bijna alles wat ik als kandidaat-partijvoorzitter heb beloofd, is inmiddels ook in gang gezet.
Dat heb ik te danken aan de vele mensen die juist nu bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken. Ik noem vier voorbeelden:

- We zouden aan de slag in de steden. Dankzij hebben we inmiddels 'proeftuinen' in de wijken en een wiki-pagina om goede ideeën voor steden snel uit te kunnen wisselen.
- We stelden een strategisch beraad in. Al op het volgende congres, op 21 januari, presenteert Aart de resultaten. U hebt vandaag ook uw inbreng kunnen leveren.
- geeft met haar commissie vorm aan nieuwe woorden en beelden voor onze uitgangspunten. U hebt haar gehoord en ook haar werk is klaar op 21 januari.
- En tenslotte: u hebt ook vandaag het grondidee gehoord voor een nieuwe partijorganisatie. Het is ontworpen door , door Lucas Meijs en Rixt Meines. Het CDA

van morgen is een netwerkpartij met idealen. De signalen van het vorige congres hebben we goed verstaan. Ze krijgen een vervolg en op 21 januari liggen ook daar concrete voorstellen voor.

We doen het samen, want anders gaat het niet.
We kregen veel minder stemmen dan we gewend zijn, we staan laag in de peilingen, maar we zijn nog steeds de grootste ledenpartij van het land. Dit is het moment om te laten zien wat er gebeurt als duizenden leden er samen de schouders onder zetten.
Omdat we vinden dat het beter kan.
Omdat we niet voor niks lid van een politieke partij zijn geworden.
Omdat we weten dat idealen alleen met moeite tot stand komen.
Maar ook, omdat we elkaar ook bij verschillen van mening weten te vinden.
Omdat we elkaar niet loslaten.
Omhoog klimmen, herstellen, dingen beter maken: we doen het samen!

3. Een marathon, geen sprint

Nee, het is nog niet klaar.
Nog lang niet zelfs.
Het zou zelfs niet goed zijn als het zo was.
Veel te vaak – ook vandaag nog – kreeg het CDA het verwijt dat visie van bovenaf wordt opgelegd. Dat het niet wordt gedragen door de leden.
Ik heb u beloofd dat ik de partij wil teruggeven aan de leden.
Omdat we het samen *moeten* doen.

En dus is het belangrijk dat we vandaag de tijd hebben genomen om samen te investeren in de ideeën van de partij van straks.
Niet als de boekjes al keurig gedrukt zijn. Maar juist nu, nu de rafels er nog aan zitten.
De inhoud doet ertoe, maar het proces ook.
Het resultaat telt, maar ook de weg daar naartoe.
Want het is essentieel dat we niet blijven steken in de waan van de dag. Wij willen kijken naar de lange termijn: waar willen we naartoe?

Dank u wel dus, voor alle momenten dat u in de pen klimt, belt of mailt.
Voor die keren dat u kwaad genoeg bent om de voorzitter te bellen (ook als u die niet meteen aan de lijn krijgt).
Voor de keren dat u naar Arnhem, Den Haag of Utrecht komt om met anderen van gedachte te wisselen.
Van mening te verschillen, maar elkaar ook altijd weer te vinden.
Want het CDA is van de leden.
Het CDA is van ons!

Ook als straks al die commissies klaar zijn met hun werk.
Ook als het congres heeft gezegd dat het zo goed is - ik hoop wel dat we dat moment bereiken – dan is het herstel van het CDA nog maar net begonnen.
De klap was hard.
De val was diep.
Herstel kost moeite.
Alleen in een sterke partij, een partij met diepe wortels, een partij met zelfvertrouwen, kunnen we daaraan beginnen met vertrouwen in de uitkomst.

Vandaag hebben we over moeilijke onderwerpen eensgezind en oplossingsgericht gesproken. Het. Congres beslist niet in een individuele zaak, hoezeer die ons ook aan het hart gaat. Zoals iemand vandaag in de zaal zei: iedereen heeft een beetje gelijk, maar niemand het abslute gelijk. Het signaal van het congres is helder een eensgezind. Dat vraagt u ook van ons en van de fractie.

Een jaar geleden besloten we in meerderheid om verantwoordelijkheid te dragen.
Om ons te committeren aan het regeerakkoord.
Wie regeert, sluit compromissen. Dat hoort erbij.
Maar dat maakt de opgave om te werken aan je profiel des te groter.
Bijvoorbeeld door mensen centraal te stellen in plaats van voorschriften.
Door *green deals* te sluiten met de samenleving.
Inderdaad, Maxime, zo werkt duurzaamheid volgens de CDA-methode.
Kiezers willen herkenbaarheid.

Ze willen zien dat we stelling nemen voor onze waarden.
Zeker als anderen een toon kiezen die ingaat tegen alles waar wij voor staan.
Ik ben er trots op hoe Sybrand Buma dat deed tijdens de algemene beschouwingen.
Sybrand, het was klasse!

***

Niemand zegt dat het makkelijk is. Een eigen profiel.
En ja, het schuurt soms met de compromissen. Dat is onvermijdelijk.
Maar op nadenken rust geen taboe. Nu niet en nooit niet.
Het CDA kiest voor een eigen koers.
Ik kondig het nu maar vast aan, dan hoeft er niet steeds naar het torentje gebeld te worden!

Een eigen koers, of het nu gaat over Europa of over de zorg.
Over de vergrijzing of over duurzaamheid.
Dat zijn we verplicht aan de toekomst.
Dat zijn we verplicht aan onszelf.

Jacobine Geel vatte het mooi samen:
Het CDA staat niet voor een IK, maar voor een WIJ-land.
Vrijheid is niet kiezen wat je wilt, maar het besef dat het er ook toe *doet* wat je kiest. Dat is eigen aan de christendemocratie.
Dat is de basis van onze hervormingsagenda, waar het strategisch beraad aan werkt.
Dat is, beste mensen, het fundament voor de toekomst van de christendemocratie. Het fundament voor het nieuwe CDA!

***

This is a marathon, not a sprint, zei woensdagnacht voorzitter Barosso van de Europese Commissie.
Hij had het niet over de marathonzitting – hoe spannend ook.
Hij bedoelde dat herstel uit de Eurocrisis lange baanwerk is.

Je moet nu de juiste beslissingen nemen.

Maar daarna begint het werk pas.

Dat geldt voor de Euro.

Dat geldt ook voor ons.

Zijn we geen opgewekt gezelschap?

Nou, soms even niet. Maar dan geven we de moed niet op.

Dan we zijn wel vastbesloten om samen door te gaan.

Samen. Ruud Lubbers zei ooit dat politiek niet is voor bange mensen.

En Jan de Koning liet ons soms net iets verder springen dan we uit onszelf zouden doen.

Juist omdat het ons ergens om gaat, steken we onze nek uit.

Ik ben daar trots op,

op de mensen die geen genoegen nemen met wat vanzelfsprekend lijkt.

Op mensen die gaan voor de idealen en vragen blijven stellen.

Op mensen die zich als volksvertegenwoordiger in de politieke hitte begeven.

Op onze mensen in de regering.

We zijn er nog niet.

Het is werk in uitvoering.

Dat kost bloed, zweet en tranen,

maar zoals de Amerikanen zeggen:

No guts no glory - geen lof zonder lef! We gaan door.

En we doen het samen!

***